

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Cap. IV. Ostenditur solam Scripturam non esse regulam fidei, aut judicem
ultimum controversiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

signatur: *Credo in unam, sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam.*

III. Obijciunt secundò: In Ecclesia Romana varias esse Scholas, quæ in plurimis controversiis (& hodiè vel maximè) inter se opponuntur. Ergo Ecclesia illa definitur notâ Unitatis.

Resp. neg. consequentiam: Scholæ enim illæ consentiunt Ecclesiæ in omnibus quæ circa suas controversias definit: si qui autem contumaciter nolit consentire (ut olim Lutherus, alique) hoc ipso à corpore Ecclesiæ separantur, & desinunt esse illius membra. Nemo autem potest tollere unitatem Ecclesiæ qui jam est extra Ecclesiam, non magis quam Ethnici, aut Judæi.

IV. Obijciunt terriò, contra notam *Sanctitatis*: Ecclesia Catholica comprehendit tanquam membra tam justos, quam peccatores, qui magnam illius partem constituunt: Ergo non competit illi nota sanctitatis.

Resp. neg. consequentiam: Quamdiu enim peccatores illi fidem Ecclesiæ sanctam profitentur, sunt illius membra sanctitate *professionis*, quamvis non sanctitate *morum*. Retinent enim illam fidem quæ sanctitatem morum præscribit, etsi suo vitio in actionibus moralibus illius præscriptum non observent. Sic Schola dicitur docta, aut sancta, quæ tradit ac profitetur doctrinam solidam, & sancta morum præcepta, quibus plurimi ex discipulis insigniter perficiuntur, etsi non pauci discipuli aliqua ex his præcepta non exequantur. Ridendi hic potius Adversarii, qui jactant Ecclesiam suam totam esse sanctam, sed sanctitate tantum internâ, & *invisibili*, quia complectitur solos prædestinatos. Sed quid hoc aliud est quàm latebras captare, & Ecclesiam suam manifestare per notam maximè ignotam & omnibus invisibilem.

Obijciunt quartò, contra notam *Catholicæ* sive universalis: Nulli Ecclesiæ magis competit hæc nota quam Atheismo, aut Turcismo, utpote qui maximam orbis partem occupavit. Ergo Catholicam esse, non est nota veræ Ecclesiæ.

Resp. neg. antecedens: Nam Religio Romana non tantum alias orbis partes, sed etiam Græciam, & alias regiones Turcæ nunc subiectas pridem pervasit, uti ex historia Ecclesiastica manifestum est, præter alia regna ad quæ in Europa, Africa, & America sese extendit, imò assiduò magis magisque ad Sinas usque propagatur. Oculos quæso erigant, & cum his orbis partibus amplissimis suos angulos metiantur Sectarii.

V. Obijciunt quintò, contra notam *Apostolicæ* successionis: Successio illa Pontificum Romanorum sæpe fuit spatio temporis interrupta, vacante sede Pontificia. Sæpe etiam fuerunt simul aliquo tempore plures Antipapæ, sic ut de legitimo non constaret. Ergo successio illa ab Apostolis non est continua & certa, cum fuerit intervallo temporis sæpius interrupta.

VI. Resp. neg. consequentiam: Quia successio tot seculorum, ut dicatur continua, non excludit quamlibet temporis interruptionem, sed tantum mortalem ac diuturnam, respectivè ad durationem tot seculorum; uti cernitur in *præscriptionibus* etiam rerum privatarum, quæ requirunt lapsum temporis respectivè diuturnum. Quomodo hujus continuæ ab Apostolis successionis umbram aliquam præterdant nostri Sectarii, qui à suis incunabulis vix primi seculi jubilæum celebrarunt.

Quæres, Quas igitur Notas præterdant Sectarii

moderni ad comprobendam suæ Sectæ veritatem?

Resp. Quoniam quatuor istas Notas Romanæ Ecclesiæ proprias in sua Secta non reperiunt, Asserunt illi duas præ omnibus notas requiri ac sufficere: 1. Sinceram prædicationem verbi Dei, sive sacræ Scripturæ: 2. Legitimum usum Sacramentorum.

VII. Sed utrumque prorsus ineptè: neutrum enim potest pro Nota inservire, cum neutrum possit esse homini notius, quàm ipsa veritas Ecclesiæ de qua inquiritur. Adcoque contra prima Philosophiæ in ratiocinando principia, aliud hoc non est, quàm probare idem per idem, ignotum per æquè ignotum, denique petere principium, sive id quod in questione versatur. Tam enim in questione est, in quo hominum Cætu sit verbi Dei sincera prædicatione, & Sacramentorum usus legitimus, quàm quæ sit præcæteris vera Ecclesia.

Cum porrò in vera Ecclesia necessariò requiratur legitimus *Judex controversiarum Fidei*, de illo hic oportunè agemus.

CAPUT IV.

Ostenditur solam Scripturam non esse Regulam Fidei, aut Iudicem controversiarum.

I. **P**robatur primò: Si sola Scriptura sufficeret pro Regula Fidei & Judice controversiarum, sic pronuntiaret sententiam decisivam ut litigantes clarè intelligerent pro qua parte steterit Scripturæ sententia, eoque judicio acquiescerent: Sed hoc sola Scriptura præstare non potest: Ergo non est sufficiens regula aut iudex pro dirimendis fidei controversiis.

Minor apertè pater vel ex eo, quod ipsi Lutherani & Calviniste de variis fidei articulis, ut de reali Christi præsentia, de Baptismo parvulorum &c. multis annis inter se contendant, & ad mentem Scripturæ magno studio utrimque recurrant. Et tamen hætenus neutra pars sententiam decisivam contra se latam esse agnoscit, sed pergunt adhuc eo, quo caperunt, ardore & incertitudine auctoritatem Scripturæ sibi utrimque vindicare, & pergunt usque in diem iudicii, si pro declarando Scripturæ sensu, de quo utrimque litigatur, alium iudicem non admittant. Scriptura enim omnem, quam latura est, sententiam jam dudum pronuntiavit.

Rem exemplo illustrem: Scriptura refert Christi verba in ultima cæna. *Comedite & bibite ex hoc omnes: & eodem loco Christus dicit, Et vos debetis alter alterius lavare pedes.*

II. Undè quæso sciemus, quod priora verba contineant præceptum sumendi Eucharistiam, & posteriora non contineant simile præceptum lavandi pedes? cum in his magis expressè per modum præcipientis Christus dicat, *Et vos debetis* &c. Certè hoc non ex verbis Scripturæ, sed ex iudicio, & consuetudine Ecclesiæ constare potest. Et si quis modò contenderet posteriora verba imponere præceptum lotionis pedum, nunquam posset lis illa ex sola Scriptura decidi.

Secundò. Aliquæ sunt fidei controversiæ, quarum in Scripturis nulla pænè mentio habetur: Ergo in his dirimendis extra Scripturas alius omninò iudex est necessarius. Controversia olim erat, An baptizati ab hæreticis sint rebaptizandi. Assumavit S. Cyprianus, negavit

negavit S. Augustinus: suam tamen sententiam quavis sit vera, & fidei, non potuit Augustinus sufficienter ex Scripturis probare; Sic enim scribit lib. 5. de Bapt. contra Donat. cap. 23. *Consuetudo illa, que opponatur Cypriano, ab Apostolorum traditione exordium, sumpsisse credenda est.*

Uterius quarto, Quo loco Scriptura statuit, ut forma Baptismi pronuntietur lingua patriâ, ut faciunt Novatores? Ut infanti in Baptismo Nomen imponatur? Utmersio trina adhibeatur? Aut ut Christiani non Sabbathum, sed diem Dominicum colere debeant? Alia sunt hujusmodi plurima extra Scripturas decisa aut constituta, quorum aliqua non nisi admodum obicere, alia nullo modo in sacris Pagineis commemorantur: Et tamen ea apud ipsos Sectarios pro decisâ & certis habentur: ergo illorum decisio extra Scripturas haberi debet.

III. Tertio, In Republica Civili non sufficienter Codices legum, sed requiruntur alius Judex qui sententiam ferat inter partes litigantes. Ergo in republica Ecclesiastica non sufficienter Codices Scripturarum sine alio Judice qui exorientes de Fide controversas decidat. Nam sicut in repub. Civili sæpè his est de ipsa legum interpretatione, ita in Ecclesiâ sæpe controversia est de ipso sensu & explicatione Scripturarum, uti aliudè videmus. Sicut igitur lex, quando de ejus mente dubitatur, non potest per se litem decidere, ita neque Scriptura potest de seipsa sententiam ferre sine alio Judice, quem Deus ordinare debuit, ne alias Ecclesiam suam relinqueret in perpetuis controversiis, à nullo profus visibili Judice determinandis.

IV. Neque refert primò, quod Joan. 5. & alibi jubeamur ad inquirendam veritatem legere & scrutari Scripturas. Nam Judices debent etiam legum studio incumbere: non ideo tamen in omni judicio solæ leges sine Judicis sententia sufficientur.

V. Neque refert 2. quòd Scriptura sit Regula, & norma veritatis. Nam licet in se sit norma veritatis, ubi tamen de ejus sensu litigatur, non semper constat hominibus ex qua parte stet illa veritas. Ideo necessaria est alia veritatis Regula sive Judex, qui id certò declaret. Hanc autem declarandi potestatem infallibilem, & Spiritus sancti assistentiam, promissam & collatam esse à Christo suæ Ecclesiæ infra cap. 8. probandum erit.

CAPUT V.

Præcluditur effugium asserentium Scripturam per se claram esse & apertam.

PROBatur enim contrarium, primò, ex ipsius Scripturæ testimonio. Nam Act. 10. Eunuchus, interrogatus à Philippo, Putasne intelligis quæ legis? Respondit, *Et quomodo possum, nisi aliquis ostenderit mihi?* Et 2. Petri cap. ult. asserit S. Petrus quædam contineri in epistolis D. Pauli *Difficilia intellectu, qua indocti & instabiles depravant.*

Neque dicas difficilia esse solis improbis & indoctis. Nam S. Augustinus, quem certè nemo improbum aut indoctum judicabit, lib. de fide & operib. cap. 15. disertè faretur sibi intellectu difficillimum esse locum illum 1. ad Cor. 3. *Si quis super aedificat super fundamentum hoc aurum, argentum, lapides preciosos, ligna, sanum stipulam, uniuersusque opus manifestum erit.*

II. Qui autem aliter sentire præsumit, interrogandus est in particulari. An ipse, & alii ejusdem Sectæ clarè intelligant hunc locum Eccli. 44. *Melior est iniquitas viri, quam mulier benefaciens.* Et 1. ad Cor. c. 15.

R. P. Arsdæ. Tom. I.

Quid facient qui baptizantur pro mortuis si mortui omnino non resurgunt? Item quomodo consistit id quod Jacob dicit Gen. 5. *Vidi Deum facie ad faciem*, cum eo quod dicit Dominus Exod. 33. *Non videbit me homo, & vivet.* Et Psalmo 1. *Non resurgent impij in judicio,* cum eo quod habetur 1. ad Cor. 15. *Omnes quidem resurgemus.* Et Luc. 23. dicitur Christus *crucifixus hora sexta*, cum tamen scribatur Marci 15. v. 25. *fuisset horam tertiam quando crucifixerunt eum.*

III. Denique scriptum invenies Proverb. 24. v. 4. *Ne respondeas stulto juxta stultitiam suam,* cum tamen postea in eodem capite legatur, *Responde stulto juxta stultitiam suam.* Et alia hujusmodi: quæ si adversario proponas, Scripturam per se non esse claram, præfenti experimento deprehendes. Nam ad id quod clarum est, & clarè, & sine hæsitantia respondemus.

IV. Probatur secundò ratione. Ille liber non potest esse per omnia clarus cujus materia, & modus scribendi sæpe est obscurus. In Scriptura autem, tam materia, quam modus scribendi frequenter est obscurus. Ergo &c. Patet primò quoad materiam. Continet enim mysteria supra naturam posita, & ab hominum sensibus maximè remota, ut, de Deo trino & uno, & de Incarnatione Verbi, de Sacramentis, eorumque invisibili operatione, & gratiâ internâ, de æterna prædestinatione ac reprobatione, aliisque Decretis divinis maximè reconditis, de quibus verè dicitur: *Judicia Dei abyssus multa.*

Secundò, Modus, quo res illæ reconditæ in Scripturis proponuntur, multos habet tropos, qui solent esse difficiles; multos hebraïsmos, & modos loquendi hoc tempore obsoletos & incompetos, plurima etiam continet Prophetarum vaticinia & apocalypses, tantum symbolicè, & quasi sub ænigmate explicatas. Hæc autem ex natura sua in quovis scripto magnam parium intelligendi obscuritatem. Quia ergo præfidentia potest quicquam affirmare, hæc profus omnia in tota Scriptura sibi esse certissima, nunquam occurrere dubium, aut controversiam?

V. Probatur tertio eadem obscuritas, ex tot commentariis sanctorum Patrum & Doctorum, qui ab exordio Ecclesiæ ad nostra usque tempora Scripturis explicandis insudarunt, quod minimè opus erat, si per se sint claræ & apertæ. Certè aliud sensit S. Hieron. in epist. ad Algatham qu. 8. *Omnis, inquit, epistola ad Romanos nimis obscuris artibus involuta est.* Et candidè de se fatetur D. August. ad Januarium: *In ipsis sacris Scripturis nescio multo plura, quam scio.* Qui modò contrarium de se affirmat, necesse est admittat, aut se supra Augustinum sapere, aut id falsò præsumere.

VI. Idem apertè confirmant tot controversiæ Sectariorum omni tempore tam inter se mutuò, quam cum Ecclesia Romana de vero Scripturæ sensu. Quomodo de ipsa vera Christi Ecclesia, quod est punctum Fidei primarium, & ad salutem maximè necessarium, tot annis ex Scripturis strenuè disputant inter se ipsi Sectarii, qui omnes dicunt, Verbum Dei sibi esse clarum & apertum? Quod minimè fieret, si Scripturæ sensus de vera Ecclesia ipsis esset manifestus, cum omnes se veram Scripturam recipere & venerari profiteantur. Proprio igitur ore, factò, scripto se ipsos condemnant.

VII. Frustrà autè pro Scripturæ claritate adferunt Pl. 118. *Lucerna pedibus meis Verbum tuum.* aut Pl. 13. *Præceptum Domini lucidum illuminans oculos.* Nam neq; hæc de tota penitus Scriptura dicuntur: neq; aliud important quàm Scripturam, quando cognita & intellecta est, esse lucernam,

D

nam,

Arsdæ
kin

Theologia